

Utenriksdepartementet

Sanksjoner og restriktive tiltak – med særlig fokus på Iran etter atomavtalen

Erik Furu, Rettsavdelingen UD

Seminaret «Fokus på politisk og juridisk rammeverk i Iran», GCE NODE, Kristiansand, 19. mai 2016

Sanksjoner og restriktive tiltak

- Virkemiddel i internasjonal politikk
- Brede sektorsanksjoner vs. «smarte» sanksjoner
- FN-sanksjoner (kap. VII vedtak)
- Restriktive tiltak fra EU
- Amerikanske sanksjoner

Gjennomføring av sanksjoner og restriktive tiltak i Norge

- Lov av 1968 om gjennomføring av bindende vedtak av FNs sikkerhetsråd
- Lov av 2001 om iverksetting av internasjonale ikke-militære tiltak

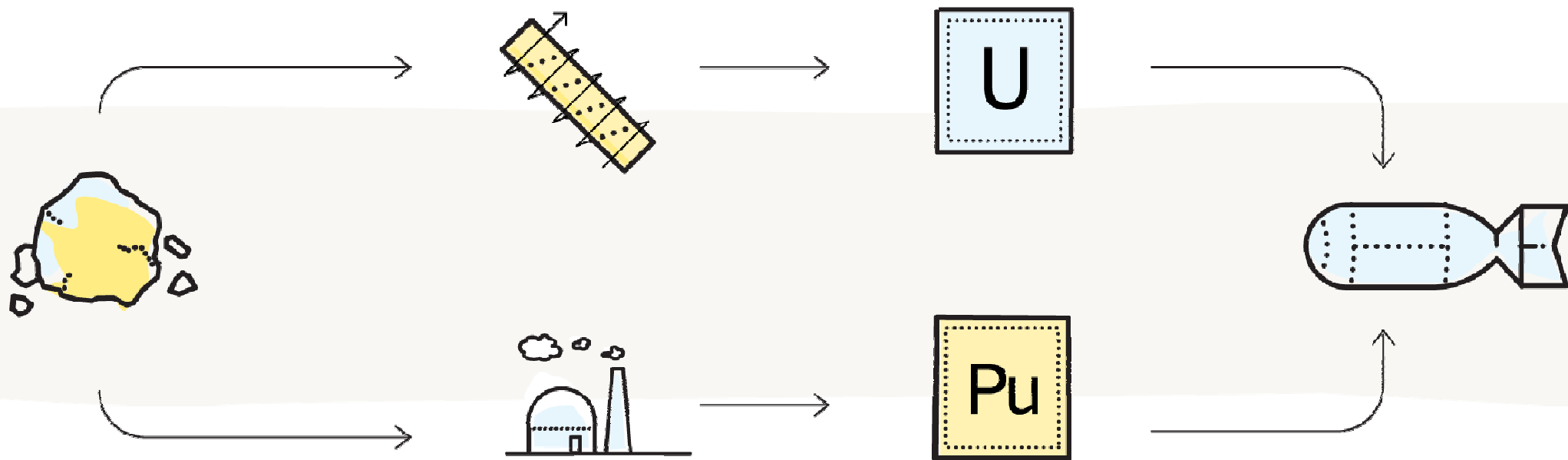

Gjennomføring av sanksjoner og restriktive tiltak

- Eksportkontrollloven m/forskrift
- Utlendingsregelverket
- Forskrifter om sanksjoner og restriktive tiltak
- Overtredelser er straffbare
 - Omfatter både forsettlige og uaktsomme brudd på forskriftene
 - Kan føre til bøter og/eller fengsel inntil tre år

Oversikt: Iran

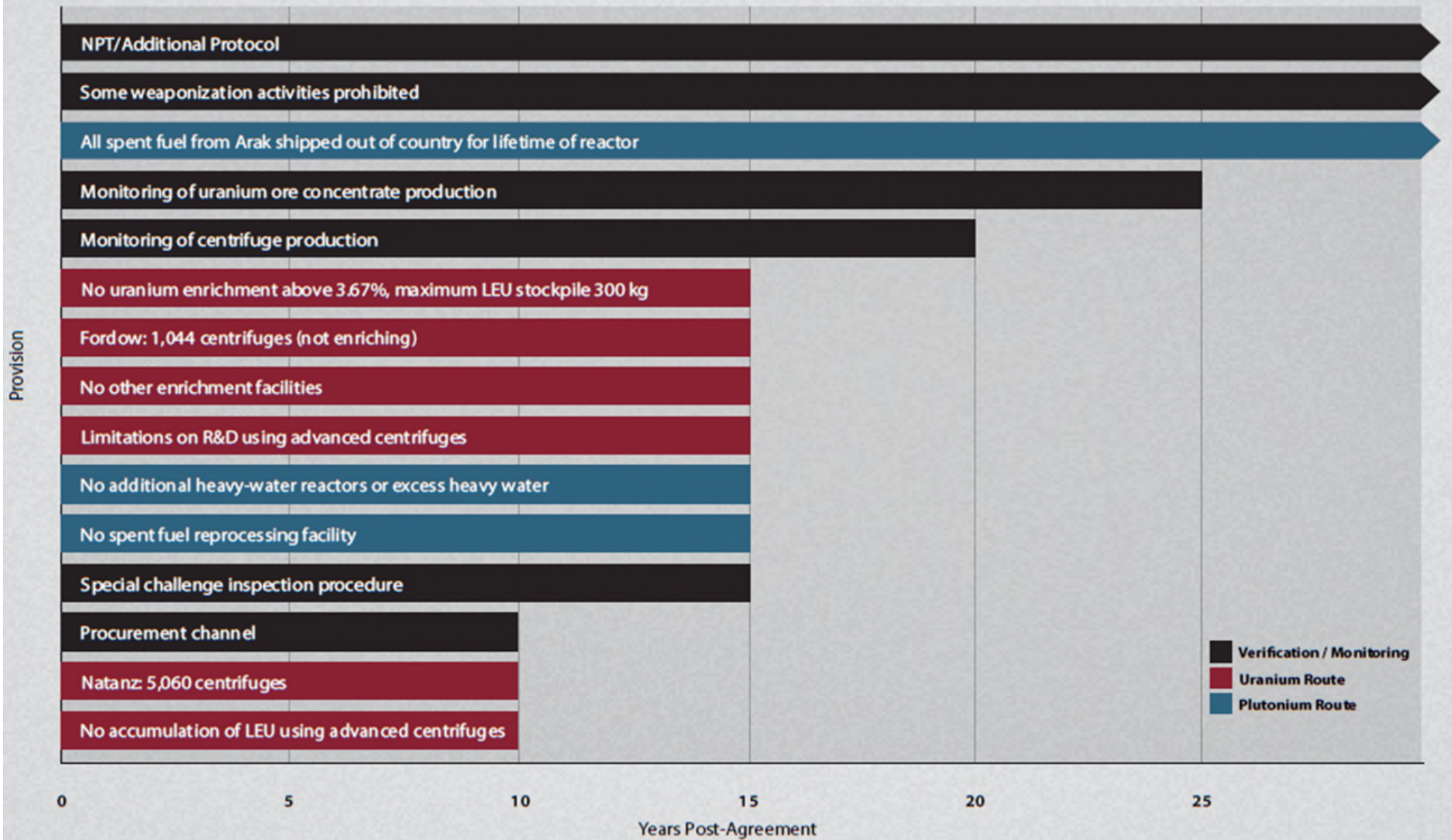
- Hvorfor sanksjoner og restriktive tiltak mot Iran?
- Atomavtalen Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA)
- Implementation Day og norsk gjennomføring
- Snap-back: Gjeninnføring av sanksjoner og tiltak
- Amerikanske sanksjoner

Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA) og Resolution 2231 (2015)

- E3/EU+3 og Iran
- 14. juli 2015 i Wien
- Omfattende avtale: Atomrelaterte tiltak mot Iran vil bli opphevet mot at det iranske atomprogrammet underlegges et omfattende kontrollregime.
- Konkrete bestemmelser om tiltak, sanksjonslettelser og avlistinger.
- 20. juli 2015 vedtok FNs sikkerhetsråd resolusjon 2231 som anerkjenner og operasjonaliserer JCPOA.

Figure 3: **Duration of Select Nuclear-Related Provisions**

IAEA vil verifisere og overvåke Irans atomrelaterte forpliktelser

Etter «Implementation Day» og norsk forskriftsendring:

Hvilke sanksjoner består og hvor lenge?

- Restriksjoner på eksport av varer og teknologi til atomindustrien + listeføringer (10 år)
- Restriksjoner på eksport av varer og teknologi til missilindustrien + listeføringer (8 år)
- Restriksjoner på eksport av våpen (5 år)
- EUs atomrelaterte restriktive tiltak, herunder eksisterende listeføringer, består 8 år etter «Adoption Day» eller til den dato når IAEA har konkludert med at Irans atomprogram utelukkende er sivilt.
- EUs restriktive tiltak grunnet menneskerettighetssituasjonen

EUs restriktive tiltak mot Iran – menneskerettigheter

- Finansielle sanksjoner mot personer og enheter som er ansvarlige for alvorlige menneskerettighetsbrudd.
- Embargo på telekommunikasjonsutstyr og varer som kan brukes til overvåking eller undertrykkelse av egen befolkning.

“Snap back”-mekanismen

- Enhver JCPOA-part kan henvise vesentlig mislighold (significant non-performance) direkte til Sikkerhetsrådet.
- Sikkerhetsrådet har 30 dager på å vedta en resolusjon for å fortsette sanksjonslettelsene.
- Dersom Sikkerhetsrådet ikke vedtar å fortsette sanksjonslettelsene gjeninntre samtlige FNs sanksjoner mot Iran.
- «Grandfather clause»?

Hva med EUs tiltak?

Hva med de amerikanske tiltakene?

- Implementation Day: Fjernet sanksjoner som omfatter tredjeparter som driver handel med Iran innen bilindustrien, shipping og forsikring mv.
- 444 selskaper eller personer, 76 fly og 227 skip avlistet.
- Transition Day: United States to «seek legislative action»

**Men: Fortsatt Primary Sanctions – for «US persons»:
amerikanske personer, selskaper, varer og valuta.**

Iran og eksportkontroll

- Det gis ikke lisens for eksport av forsvarsmateriell eller flerbruksvarer til militær bruk.
- «Catch-all» utfyller Iran-forskriften: Forskriftens § 7 – lisensplikt for øvrige (sivile) varer, teknologi og tjenester...
 1. med MØV-relevans
 2. til militær bruk til områder underlagt våpenembargo
 3. til militær bruk til områder hvor det er krig, krig truer eller hvor det er borgerkrig
 4. som direkte kan tjene til å utvikle en stats militære evne på en måte som ikke er forenlig med vesentlige norske sikkerhets- og forsvarsinteresser.

Utenriksdepartementet

Takk for oppmerksomheten!

